

Den kommunala budgeten inrymmer kostnader för en mängd olika verksamheter. Den viktiga omsorgen av våra äldre är en av dessa.

Vad gör Jokkmokks kommun med dina skattepengar?

Det kostar en slant att driva en kommun som Jokkmokk. Närmare 478,1 miljoner kronor hamnade slutnotan på 2019. Mer än hälften, drygt 249 miljoner kronor, bidrog du och övriga kommuninvånare med via kommunalskatten. Av varje intjänad hundralapp du tjänade gick 22 kronor och 95 öre direkt in i kommunkassan. Vad går pengarna till och vem bestämmer hur de ska användas? Nu reder vi ut begreppen!

Den kommunala börsen får dock in pengar även från andra håll, även om invånarna bidrar mest. Staten bidrar med, exempelvis, utjämningsbidrag via det kommunala utjämningssystemet, och andra riktade eller generella statsbidrag. Därtill kommer det som invånarna betalar för som kommunala avgifter för barnomsorg, äldreomsorg, vatten och avlopp, hyror av industrilokaler och intäkter från mat, städ och elevboende med mera.

Här hamnar skattepengarna

Av den totala pengapåsen fördelas cirka 352 miljoner direkt mellan kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden, socialnämnden, samhällsbyggarnämnden samt kultur- och

fritidsnämnden. Där är det politikerna i varje nämnd som prioriterar hur pengapotten ska användas. Resterande 109 miljoner går till exempelvis pensionskostnader, avskrivningskostnader för investeringar och räntor för kommunens lån.

Allra mest pengar, 40 procent av kakan, behöver socialnämnden. Faktum är att socialnämndens kostnader har ökat markant de senaste åtta åren. Näst mest pengar, närmare 30 procent, landar hos kommunstyrelsen, varav 10 procent avser gymnasiet och vuxenutbildningen som drivs via Lapplands Kommunalförbund. Därefter får barn- och utbildningsnämnden 24 procent, och de 6 procent som är kvar delas mellan samhällsbyggarnämnden och kultur- och fritidsnämnden.

Pengar för "gräde på moset"

Det är skillnad på pengar och pengar. Utöver skatteintäkter och statliga bidrag finns det pengar för kommuner att ansöka om, exempelvis från Skolverket, Boverket, Socialstyrelsen, Tillväxtverket, Havs- och vattenmyndigheten. Unikt för dessa pengar är att de oftast inte får användas i den ordinarie kommunala verksamheten,

utan är avsedda för särskilda insatser. Ett konkret exempel är ombyggnation och uppfrysning av utemiljön längs Berggatan i centrala Jokkmokk, ett annat exempel är att en del av renoveringen och tillgänglighetsanpassningen av bad- och sporthallen, som delvis bekostades av statliga pengar från Boverket.

Bygdemedel, de pengar som finns avsatta för kommuner som kraftigt påverkats av vattenkraftsutbyggnad, kan sökas via Länsstyrelsen. Inte heller dessa pengar får användas för den ordinarie kommunala driften, utan ska gå till utvecklingsprojekt och investeringar. Det är till exempel tack vare bygdemedel som kultur- och fritidsnämnden kan erbjuda en fin Kulturskola och ett föreningsstöd till föreningar. Bygdemedel används också till att utveckla besöksnäringen och näringslivsinsatser.

Budgeten måste vara i balans

En prognos över kommunens intäkter görs med hjälp av underlaget från Sveriges kommuner och regioner (SKR), som har koll på befolkningsunderlag, skatteintäkter och statliga bidrag. Enligt lag måste budgeten vara i balans.

Det innebär att kostnaderna inte får vara större än intäkterna. För att få en budget i balans, måste man prioritera – även om det ibland svider.

Vad händer när kostnaderna ökar, eller när intäkterna minskar?

Om det inte finns någon reserv att ta av, finns det risk för att verksamheten tvingas redovisa underskott. I praktiken innebär det att nalla ur kommande års pengapåse. Ett förskott helt enkelt. Enligt lag måste kommunen återställa det egna kapitalet inom tre år, vilket rent krasst betyder att det finns mindre pengar att dela ut till nämnderna under de kommande tre åren. Därför är det väldigt viktigt att verksamheterna hittar vägar för att få pengarna att räcka. Det finns lag på att budgeten ska vara i balans.

Vem bestämmer hur pengarna ska användas? Samt övriga fullständiga texter kan du läsa på hemsidan jokkmokk.se

Nästa vecka:
Kommunstyrelsen.